

**Горлівський інститут іноземних мов
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»**

**КОРОТКОСТРОКОВА ПРОГРАМА
підвищення кваліфікації**

Назва програми:

**Моделі психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми
потребами в умовах інноваційного педагогічного менеджменту**

Шифр програми: СК2020/015

Рік запровадження програми: 2020

Програму затверджено: на засіданні Науково-методичної ради
ГПМ ДВНЗ «ДДПУ» від 17.11.2020 року
(Протокол № 2)

Програму погоджено- (Найменування організації, установи, державного органу, органу місцевого самоврядування, дата і номер документа, яким погоджено програму).

ПРОФІЛЬ ПРОГРАМИ

1. Загальна інформація	
Назва програми	Моделі психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в умовах інноваційного педагогічного менеджменту
Шифр програми	СК2020/015
Тип програми за змістом	Спеціальна
Форма навчання	Дистанційна
Цільова група	Вчителі гуманітарного циклу та керівні кадри закладів загальної середньої освіти
Передумови навчання за програмою	-
Найменування замовника освітніх послуг у сфері професійного навчання за програмою <i>(для професійних програм)</i>	Управління освіти Бахмутської міської ради
Найменування партнера (партнерів) програми	-
Обсяг програми	1 кредит ЄКТС (30 год)
Тривалість програми та організація навчання	Кількість днів: 14 Період проведення дистанційних занять з ____ 2021 до ____ 2021
Мова(и) викладання	Українська
Напрямок(и) підвищення кваліфікації, який (які) охоплює програма	Професійні знання, психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному освітньому середовищі, здійснення навчально-корекційного процесу на високому якісному рівні; формування комплексних компетенцій педагогічного менеджера, розвиток організаторських здібностей, системного, творчого, аналітичного мислення та сприяння формуванню вмінь створювати психологічно комфортну атмосферу та підтримувати дух партнерства в навчальному закладі
Перелік професійних	- знання з теоретичних положень основ

компетентностей, на підвищення рівня яких спрямовано програму	<p>педагогіки та психології інклюзивного навчання;</p> <ul style="list-style-type: none"> - уміння відбору необхідних форм організації навчально-виховного процесу, який би задовольняв освітні потреби дітей з вадами у розвитку; - оволодіння спеціальними освітніми і фаховими техніками керівництва процесом навчання і виховання дітей з особливими освітніми потребами; - здатність створювати позитивний клімат в шкільному середовищі та поза його межами; - здатність планувати та управляти проектами, здійснювати прогнозування основних показників, що характеризують розвиток педагогічної системи в навчальних закладах Донеччини; - здатність моделювати інноваційне освітнє середовище та конструювати зміст, форми, методи та засоби навчання у середній школі Донецького регіону; - здатність до моделювання, організації та оцінювання освітнього процесу відповідно до потреб роботодавця Донбасу; - здатність мислити логічно й послідовно, здійснювати аналіз та синтез різних ідей, точок зору, наукових явищ у їх взаємозв'язку та взаємозалежності для забезпечення освітнього процесу відповідною навчально-методичною документацією, програмами, планами та інноваційними проектами Донеччини.
Укладачі програми	Кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри психології Н.Г. Кошелева кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та методики викладання Н.А. Несторук
2. Загальна мета	

Професійний розвиток учасників через засвоєння інструментів та технологій психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному освітньому середовищі, а також через комплекс принципів, методів, організаційних форм і технологічних прийомів управління педагогічними системами, спрямований на підвищення ефективності їхнього функціонування і розвитку

3. Очікувані результати навчання

За результатами навчання слухачі повинні демонструвати:

знання	<ul style="list-style-type: none">- специфіки та умов психолого-педагогічного супроводу дітей з особливостями психофізичного розвитку в умовах інклюзивної освіти;- основних принципів організації інклюзивної освіти;- характерних особливостей інклюзивного навчання;- основних документів, які обґрунтовують потребу в інклюзії;- сутності процесів адаптації та модифікації навчального середовища, дидактичного матеріалу для дітей з ООП;- основних принципів, методів здійснення діагностичної, реабілітаційної, корекційної, розвивальної та психотерапевтичної роботи з дітьми з ООП;- функцій, принципів компонентів та методів педагогічного менеджменту;- стилі менеджменту, професійні та особистісні характеристики менеджера освіти;- з забезпечення якості роботи закладу освіти, структуру та управління сучасним закладом освіти
уміння	<ul style="list-style-type: none">- здійснювати діагностику проблем розвитку дітей з ООП;- організовувати психолого-педагогічний супровід дітей з психофізичними порушеннями в умовах інклюзивного навчання;- організовувати та здійснювати реабілітаційну, корекційну, розвивальну та психотерапевтичну роботу з дітьми з ООП;

	<ul style="list-style-type: none"> - дотримуватися демократичного стилю управління освітнім процесом, забезпечувати його цілісність й системність, моделювати різні шляхи вирішення практичних завдань, застосовувати педагогічні дії для формування позитивних міжособистісних стосунків на різних етапах розвитку колективу; - створювати психологічно комфортну атмосферу, підтримувати дух партнерства в закладі освіти; - здійснювати самоконтроль, вносити корективи у власну діяльність, поведінку
<p>навички</p>	<ul style="list-style-type: none"> - реалізовувати принцип диференційованого підходу в навчанні, запровадження сучасних педагогічних технологій для роботи з дітьми, які мають вади розвитку; - надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову) усім учасникам інклюзивного освітнього середовища; - працювати з науковими, методичними, нормативно-правовими джерелами в галузі інклюзивної освіти; - планування освітнього процесу, прогнозування його основних показників, ґрунтуючись на сучасних теоретичних та методичних знаннях у галузі педагогіки та психології; - моделювання інноваційного освітнього середовища та конструювання змісту, форм, методів та засобів навчання у закладах освіти Донецького регіону; - логічне й послідовне мислення, здійснення аналізу та синтезу різних ідей, точок зору, наукових явищ у їх взаємозв'язку та взаємозалежності для забезпечення освітнього процесу відповідною навчально-методичною документацією, програмами, планами та інноваційними проектами Донеччини
<p>4. Викладання та навчання (методи навчання, форми проведення)</p>	

навчальних занять)	
<p>Методи навчання мають практичну спрямованість: проблемний виклад навчального матеріалу, прив'язаний до конкретних ситуацій організації психолого-педагогічного супроводу дітей з психофізичними порушеннями в умовах інклюзивного навчання, а також до конкретних ситуацій організації навчально-виховного процесу, управління навчальним закладом; здійснюється за допомогою інтерактивних технік проведення занять.</p>	
<p>Форми проведення навчальних занять: дистанційні лекції, он-лайн тренінги у малих групах, онлайн-консультації, самостійна робота</p>	
5. Ресурсне забезпечення дистанційного навчання	
<p>Назви вебплатформи, вебсайту, електронної системи навчання, через які здійснюватиметься дистанційне навчання із зазначенням посилання (вебадреси)</p>	<p>Система MOODLE http://dl.forlan.org.ua/ Он-лайн сервіс MOODLE - відеоконференції Он-лайн сервіс ZOOM-конференцій</p>
б. Оцінювання і форми поточного, підсумкового контролю	
<p>Критерії оцінювання та їх питома вага у підсумковій оцінці (%)</p>	<p>Підсумковий контроль – 100 %</p>
<p>Форма підсумкового контролю</p>	<p>Тестування</p>

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ

Назва теми	Кількість годин				
	загальна кількість годин/ кредитів ЄКТС	у тому числі:			
		аудиторні заняття	дистанційні заняття	навчальні візити	самостій на робота слухачів
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
Модуль 1. Моделі психолого-педагогічного супроводу дитини в умовах інклюзивного навчання					
Тема 1. Дитина з особливими освітніми потребами як суб'єкт інклюзивної освіти	3		3		
Тема 2. Соціалізація дитини з особливими освітніми потребами	3		3		
Тема 3. Основні аспекти психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами	4		4		
Тема 4. Корекційно-розвивальна робота як складова інклюзивного навчання	4		4		
Тема 5. Технології індивідуалізації освітнього процесу в інклюзивному освітньому середовищі	4		4		
Разом за змістовим модулем 1	18		18		

Модуль 2. Інноваційний педагогічний менеджмент					
Тема 1. Функції менеджера на рівні закладів освіти Донецького регіону	2		2		
Тема 2. Характеристика функцій, принципів та найважливіших компонентів педагогічного менеджменту	3		3		
Тема 3. Сутність професійної діяльності керівника сучасного навчального закладу як менеджера освіти	2		2		
Тема 4. Функції, принципи та методи менеджменту (управління в галузі освіти)	2		2		
Тема 5. Управління сучасним навчальним закладом Донецького регіону	3		3		
Підсумковий контроль результатів навчання	1		1		
Разом за змістовим модулем 2	12		12		
Усього годин	30		30		

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Змістовий модуль № 1.

Тема 1. Дитина з особливими освітніми потребами як суб'єкт інклюзивної освіти

Перелік питань для вивчення:

1. Зовнішні (екзогенні) та внутрішні (ендогенні) чинники розвитку дитини. Порушення розвитку дитини: види, причини та наслідки.
2. Діти з ООП: особливості психофізичного розвитку. Діти, які мають труднощі у навчанні. Діти із затримкою психічного розвитку. Діти із порушенням зору. Діти із порушенням слуху. Діти із порушенням опорно-рухового апарату. Діти із гіперактивністю та дефіцитом уваги. Психічний інфантилізм. Діти з раннім дитячим аутизмом. Діти з мінімальною мозковою дисфункцією.
3. Основні аспекти психологічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами.

Тема 2. Соціалізація дитини з особливими освітніми потребами

Перелік питань для вивчення:

1. Напрями процесу соціалізації особистості дитини з ООП.
2. Роль сім'ї в соціалізації дитини з особливими освітніми потребами. Чинники, які найбільш впливають на успішність соціалізації дитини з ООП в сім'ї.
3. Психолого-педагогічна підтримка та допомога батькам, які виховують дитину з ООП.
4. Команда психолого-педагогічного супроводу дитини з ООП: склад, організація роботи, функції.
5. Особливості організації освітнього соціалізуючого простору для дітей з ООП.

Тема 3. Основні аспекти психологічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами

Перелік питань для вивчення:

1. Діагностика рівня розвитку дітей: виявлення індивідуальних особливостей психічного, фізичного, інтелектуального розвитку.
2. Вивчення особливостей сім'ї, в якій виховується дитина.
3. Особливості складання індивідуальної програми розвитку дитини з ООП.
4. Пристосування освітнього середовища, освітньої програми, методів і засобів навчання з урахуванням ООП учня.

Тема 4. Корекційно-розвивальна робота як складова інклюзивного навчання

Перелік питань для вивчення:

1. Координація діагностики та корекції.
2. Принципи корекційно-розвивальної роботи.
3. Основні моделі корекції: загальна, типова, індивідуальна.
4. Цілі та завдання психокорекційних заходів.
5. Корекційно-розвивальна робота з дітьми із затримкою психічного розвитку.

Тема 5. Технології індивідуалізації освітнього процесу в інклюзивному освітньому середовищі

Перелік питань для вивчення:

1. Психологічні засади застосування технологій особистісно-орієнтованого, диференційованого, традиційного інтенсивного, кооперативного, когнітивного, проблемного, проектного навчання в інклюзивному освітньому середовищі.
2. Технології адаптації освітнього середовища до психолого-педагогічного супроводу дітей з ООП (фізичного середовища, ресурсів, методів і засобів навчання та контролю).
3. Психолого-педагогічні засади оцінювання результатів інклюзивного навчання.

Змістовий модуль № 2.

Тема 1. Функції менеджера на рівні закладів освіти Донецького регіону

Перелік питань для вивчення:

1. Мета ринкової діяльності сучасних навчальних закладів, їх головна ринкова функція. Суперечності в системі освіти України та способи їх вирішення.
2. Менеджмент як вид діяльності та в педагогіці. Педагогічний менеджмент.
3. Системний підхід у практиці менеджменту.
4. Функції менеджера на рівні навчально-виховного закладу. Завдання педагогічного менеджменту.

Тема 2. Характеристика функцій, принципів та найважливіших компонентів освітнього (педагогічного) менеджменту

Перелік питань для вивчення:

1. Полісемічний характер освітнього (педагогічного) менеджменту.
2. Характеристика функцій і принципів освітнього (педагогічного) менеджменту.
3. Найважливіші компоненти педагогічного менеджменту.

Тема 3. Сутність професійної діяльності керівника сучасного навчального закладу як менеджера освіти

Перелік питань для вивчення:

1. Сутність професійної діяльності керівника сучасного навчально-виховного закладу як менеджера освіти.
2. Сутність самоменеджменту в професійній діяльності керівника сучасного освітнього закладу.

Тема 4. Функції, принципи та методи менеджменту (управління в галузі освіти)

Перелік питань для вивчення:

1. Менеджмент як управління в галузі освіти. Управлінська діяльність.
2. Характеристика основних функцій менеджменту (управління освітнім процесом).
3. Принципи та методи менеджменту (управління в галузі освіти).

Тема 5. Управління сучасним навчальним закладом Донецького регіону

Перелік питань для вивчення:

1. Управління сучасним навчальним закладом.
2. Зміст і види управлінських рішень. Індивідуальні стилі прийняття рішень. Умови ефективності прийняття рішень. Організація та контроль прийняття рішень.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання результатів навчання здійснюється за рахунок порівняння результатів вхідного та завершального тестування.

ЛІТЕРАТУРА, ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ, ОБОВ'ЯЗКОВІ ДЛЯ ОПРАЦЮВАННЯ

Змістовий модуль № 1.

1. Конспекти дистанційних лекцій
2. Інклюзивне навчання: організаційне, змістове та методичне забезпечення : навч.-метод. посіб. / заг. ред. С. П. Миронової. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2015. 236 с.
3. Основи інклюзивної освіти: навч.-метод. посіб. / заг. ред. А.А. Колупаєвої. Київ: «А.С.К.», 2012. 307 с. (Серія «Інклюзивна освіта»).

Змістовий модуль № 2.

Конспекти дистанційних лекцій

Основна:

1. Барабаш Ю. Г. Освітній менеджмент. Луцьк : Видавництво Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2014 . 446 с.
2. Катренко Л. А. Охорона праці в галузі освіти: навч. посіб. Суми: Вид-во «Університетська книга», 2001. 339 с.

3. Коваленко О. Е. та ін. Менеджмент освіти: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів інженерно-педагогічних спеціальностей. Харків: ВПП «Контраст», 2008. 68 с.

4. Королюк С. В. Освітній менеджмент. Навчально-методичний посібник для слухачів дистанційної форми підвищення кваліфікації. Полтава: ПОППО, 2007. 183 с.

5. Курлянд З. Н. Педагогіка: Навчальний посібник. Харків, ТОВ «Одіссей», 2008. 352 с. URL: http://studopedia.su/16_192501_rozdil-.html .

6. Хриков Є. М. Управління навчальним закладом : навч. посіб. Київ: Знання, 2006. 365 с. URL: <http://bibl.com.ua/informatika/109/index.html>.

7. Цехмістрова Г. С. Управління в освіті та педагогічна діагностика. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2005. 280 с. URL: <https://studfiles.net/preview/5111534/page:55/>.

8. Шоутен Т., Даниленко Л. І., Зайченко О. І., Софій Н. З. Менеджмент керівників закладів дошкільної і початкової освіти. Київ: СПД ФО Парашин К. С., 2009. 112 с.

Додаткова:

1. Карамушка Л. М. Психологія управління: Навч. посіб. Київ: Міленіум, 2003. 344 с.

2. Krull W. Exporting the Humboldtian University // *Minerva*. 2005. Vol. 43, № 1. P. 99–102.

3. Менеджмент и организационное развитие высшей школы: учеб. / [под общ. ред. М. Н. Певзнера]. Днепропетровск, 2012. 528 с.

4. Методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти з дисципліни «Педагогічний менеджмент» : для здобувачів денної та заочної форм здобуття освіти пед. спец-тей / укладач : Н. А. Несторук. Слов'янськ : Вид-во Б. І. Маторіна, 2019. 40 с.

5. Охорона праці (Законодавство. Організація роботи): Навч. посіб. / За заг. ред. к.т.н., доц. І. П. Пістуна. Львів: «Тріада плюс», 2010. 648 с.

5. Rinne R. and Koivula J. The dilemmas of changing university // *Entrepreneurialism in Universities and the Knowledge Economy*. Ed. by M. Shattock. 2009. P. 183–199.

7. Simons M. “Education through Research” at European Universities: Notes on the Orientation of Academic Research // *Journal of Philosophy of Education*. 2008. Vol. 40, Issue 1. P. 31–50.

8. Словник педагогічних та психологічних термінів : для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття освіти пед. спец-тей / укладачі : Н. А. Несторук, Л. В. Кокоріна. Слов'янськ : Вид-во Б. І. Маторіна, 2019. 131 с.

9. Teichler U. The changing debate on internationalization of higher education // *Higher Education*. 2004. Vol. 48. P. 5–26.